

CURIERUL JUDICIAR

ZIAR SĂPTĂMÂNAL

DOCTRINĂ — JURISPRUDENȚĂ — PRACTICĂ

ADEVER SI LUMINA

JUSTITIE SI LIBERTATE

DIRECTOR: PETRE BORS

PROPRIETAR: I. S. CODREANU

ABONAMENTUL

Pe an . . . . . 30 Lei

Pe 6 luni . . . . . 16 »

Pe 3 luni . . . . . 8 »

Studentii plătesc pe jumătate

Pentru străinătate se adaugă portul

Pentru inserții și reclame a se adresa la administrație

REPRODUCȚIA INTERZISĂ

REDACȚIA ȘI ADMINISTRAȚIA

BUCURESCI

No. 5, CALEA RAHOVEI, No. 5

Un număr vechi 2 Lei

 Cine primește două numere consecutive din acest ziar se consideră ca abonat.

S U M A R

Articolul 1 din Codicele Civil cu privire la cătimea bunurilor disponibile de Petre Bors;

Jurisprudența Română:

Înalta Curte de Casație, secția I: B. Rioșeanu cu Cășierul de Dolj și Ministerul de Finanțe;

Idem: Sofia Gabriel Ionescu cu Nicolae Crețu;

Idem: Gh. Hermzeiu cu Maior Gr. Bănulescu;

Idem: Olga C. Manolescu cu Ion I. Robescu, Eufrosina Dr. Christescu și alții;

Idem: Ministerul de Finanțe cu I. Gutman, Giovanni Stagni și Traian Miteanu;

Curtea de Apel secția I București:

Rachela Abramovici și Reghina Bergher cu Elisa Blumenfeld și minorii Bergher;

Idem: Amalia C. Demetriadi;

Informațiuni.

Bibliografie.

ARTICOLUL 1 DIN CODICELE CIVIL

CU

PRIVINȚA LA CĂTIMEA BUNURILOR DISPONIBILE

Ori cine este proprietarul unor bunuri și care are folosința lor, cum și exercițiul drepturilor sale civile: evident că are dreptul și poate dispune de acele bunuri prin *acte cu titlu oneros*, în modul cum îi place. Dacă el are fiu sau alți moștenitori, rezervatari, aceștia n'au calitatea nici dreptul să ceară nimicirea acelor acte, sub motiv că li s'ar fi redus foloasele dobândite prin asemenea acte de cea-l'altă persoană contractantă. Întru cât autorul actelor viețuiește, nimeni nu 'l moștenește, și dănsul este liber și în drept să dispună cum îi place de avutul său.

Nu tot așa este, când cine-va dispune prin *acte*

cu *titlu gratuit*, cari procur beneficii numai uneia din părți, precum donatarului la donațiuni. Când acest proprietar de bunuri are eređi rezervatari, nu este suficient de a 'i crește și educa în cursul vieții sale; ci el urmează să știe că atecțiunea de familie care trebuie să fie întipărită în sufletul său, 'i impune ca o lege a naturii să asigure urmașilor săi o porțiune rațională din patrimoniul său pentru viitorul acestora. Partea care nu se poate înstrăina prin acte cu titlu gratuit, pe care legea civilă o determină variind după numărul urmașilor, se numește în termeni juridici: *rezervă*, *legitimă* sau *falcidia* după dreptul roman, în opunere cu partea din bunuri a căreia înstreinare legea permite și care se numește *porțiune disponibilă*. De ci ori-ce donațiuni, bună-oară s'ar face, fie de către persoane capabile, dar prin care s'ar atinge rezerva legală: moștenitorii lui *de cujus* vor avea dreptul să atace pentru reducerea atarî donațiuni, cari n'au respectat rezerva cuvenită lor.

Cu ocasiunea judecăților de asemenea natură s'a urmat în justiție grave dificultăți și controverse, în privința aplicațiunei însemnatei regule de drept a *neretroactivității legii*. S'a făcut de exemplu o donațiune sub imperiul unei oare-care, legi care a determinat în un mod anumit *formele* cum donațiunile să se facă, condițiunile de *capacitate* pentru *donator* cum și pentru *donatar*, asemenea și *cătimea disponibilă*. Vine însă o lege nouă după moartea donatorului care le schimbă toate acele

în alt mod: *quid?* Fi-va legea *vechie*, sau cea *nouă*, care se va aplica unei asemenea donațiuni? Chestiunea fără îndoială merită răspuns.

În ceea ce privește forma donațiunilor, capacitatea donatorului și capacitatea donatarului, principiul neretroactivității legii prescrisă de art. 1 se aplică în mod absolut. Discuțiuni nu se încap în astă privință, și toți jurisconsulții sunt unanim de părere că *tempus regit actum*, că legea în vigoare în momentul facerii actului regulează formele cum și condițiunile existenței sau validității lui. Legea nouă care ar modifica formele sau condițiunile de capacitate ale părților nu ar putea retroagi, fără a lovi în siguranța și dreptul părților, care l'aveau de a dăruia la acea dată cu formele și cu condițiunile cerute de legea timpului, de legea atunci în vigoare. Deci o donațiune, care s'a făcut cu formele pretinse de legea în vigoare și între părți reciproc capabile, va rămâne neatinsă de nouile cerințe ale unei legi posterioare; fie că această din urmă lege ar schimba formalitățile pentru facerea atâtor acte, fie că ar prescrie alte condițiuni de capacitate.

Controverse grele însă s'au iscat între autori în privința *cantității bunurilor disponibile*. Trei doctrine se semnalează între distinși scriitori ai dreptului. După prima doctrină, vom trebui să aplicăm legea care era în vigoare în momentul facerii donațiunii. Fie că o lege nouă, făcută posterior și în timpul căruia a încetat din viață donatorul, a micșorat cantitatea disponibilă, fie că a mărit-o, neretroactivitatea legii anterioare va fi riguros observată; căci donațiunea prin natura sa este un act definitiv și irevocabil. Din momentul facerii donațiunii, lucrul dăruit a încetat de a mai fi în patrimoniul donatorului, și a trecut *hinc et nunc* în patrimoniul donatarului. Lucrurile dăruite vor fi dar *un drept dobândit* pentru donatar.

După al doilea sistem, când se schimbă legea în privința cantității disponibile, se va aplica legea care se va găsi în vigoare în momentul morții donatorului. O donațiune bună-oară atinge reserva, căci este escesivă față cu bunurile prețuite în momentul morții lui *de cujus*, ea va trebui să se reducă în conformitate cu legea în vigoare în momentul deschiderii succesiunii. După acest sistem donațiunile se aseamănă legaturilor în privința cantității disponibile, și cu toate că dreptul donatarului este un drept dobândit, totuși se su-

bordonează condițiunii ca reserva să fie respectată și donațiunea sa să fie redusă dacă este escesivă.

Părerea cea din urmă și mai în general admisă este, că trebuie să distingem cazul când legea nouă micșorează cantitatea disponibilă, și cazul când dânsa o mărește. Pentru cazul d'întâi cantitatea disponibilă se va hotări după legea sub care s'a făcut donațiunea, adică după legea *vechie*. Pentru cazul d'al doilea, donatarul va beneficia de dispozițiunile noii legi.

Argumentațiunile primei doctrine elimină doctrina cea de a doua. Este evident, că o donațiune o dată acceptată devine un act definitiv și irevocabil. Bunurile dăruite au trecut în proprietatea donatarului, așa că voința legiuitorului schimbând legiuirea n'a putut fi să atingă drepturi deja dobândite. Aplicarea noii legi ar fi o atingere adusă principiului prescris de legiuitor în fruntea codicelui, că legea dispune pentru viitor și nu are putere retroactivă. Când donatarul a acceptat donațiunea, el a avut în vedere dispozițiunile legii atunci în vigoare, și n'a prevădut o schimbare de legiuire care să i atingă drepturi câștigate, căci poate n'ar fi acceptat.

N'am putea însă să nu admitem toeria a treia, pentru cazul când legea nouă mărește cantitatea disponibilă, sau când această lege ar suprima orice rezervă. În adevăr noi credem, că este de preferat sistemul aplicațiunii legii noi. Această lege se crede mai bună, căci de ce nu am face să se folosească fie-care când putem a nu atinge drepturile dobândite. Donatarul s'a făcut proprietarul averii dăruite în momentul facerii donațiunii, sub condițiunea ca să i se reducă donațiunea dacă la epoca morții lui *de cujus* se găsește eređi cără au calitate de a cere moștenirea. Deci când după legea în vigoare în momentul morții donatorului nu sunt eređi rezervatari, sau sunt numai pentru o porțiune oare-care de bunuri, acea condițiune nu mai este și donatarul rămâne proprietar. Și apoi nici un eređe n'are drept înainte de deschiderea succesiunii, ci are numai niște speranțe pe care legea nouă le poate rădica, fără ca dânsul să se poată plânge. Nu poate fi vorba de retroactivitate, căci legea nouă chiamă la moștenire pe eređi, și aceștia nici nu pot să aibă alte drepturi de cât acele ce această nouă lege le acordă. Nimenea nu poate dară să invoace un drept dobândit, și nici s'ar putea susține că donatorul a înțeles tacitamente să stipuleze oare-care rezervă

în favoarea rudelor sale. Dacă donatorul ar fi declarat în donațiune voința sa în mod espres, că cantitatea disponibilă să nu esceadă în nici un cas așa cum a determinat-o legea în vigoare din momentul donațiunei: înțelegem că numai în asemenea împrejurare va trebui să aplice legea veche, căci voința donatorului este *legea părților* care trebuie respectată înainte de oricare.

PETRE BORȘ.

JURISPRUDENȚA ROMANA

INALTA CURTE DE CASAȚIE, SECȚIA I

Președenția d-lui M. MANDREA, Președinte

Audiența de la 26 Maii 1895

B. Rioșeanu cu Casierul general de Dolj și Ministrul de Finanțe

Prepușii.—Dacă percepțorii sunt responsabili pentru gestiunea prepușilor lor. — Dacă pentru delapidările acestor prepuși, percepțorii sunt răspunzători și în cazul când statul mai poate urmări pe contribuabili și când.

După legea din 10 Martie 1882 pentru constatarea și perceperea contribuțiunilor, prepușii de percepțori pentru strângerea contribuțiunilor, lucrează pe socoteala și răspunderea percepțorilor, și după art. 1000 c. c., comitenții fiind responsabili de prejudiciul cauzat de prepușii lor, în exercițiul însărcinării lor, rezultă că percepțorii sunt responsabili către stat, de delapidările comise de prepușii lor.

În cas când prepușii percepțorilor au liberat contribuabililor, pentru sumele încasate, chitanțe din registre particulare, cas în care contribuabili nu sunt achitați către stat care poate să le ceară din nou contribuțiunile, responsabilitatea percepțorilor nu încetează dacă statul nu poate urmări pe contribuabili din cauză că contribuțiunile datorite au fost prescrise.

Decesiunea No. 272/95. Respins ca nefondat recursul făcut în contra sentinței trib. Olt No. 108/93 de B. Rioșeanu în proces cu Casierul general de Dolj și Ministerul de finanțe

S'a citit, raportul dresat în cauză de dl. președinte Gr. Lahovary.

Sa ascultat: d-l D. Chebapci avocatul părții recurente în dezvoltarea motivelor de casare și d-l Pantazi, avocatul părții intimite în combatere.

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare:

«Tribunalul comite o grosieră eroare de fapt, când afirmă, că chitanțele liberate de Florea Ionescu au fost tăiate din registrul cu mactă al statului, pe când în realitate după cum s'a constatat de instrucțiune cu ocaziunea procesului penal, au fost liberate dintr'un registru particular, care nu descarcă pe contribuabil.

«Tribunalul numai violând art. 7 din legea de urmărire, consideră chitanțele liberate de Florea Ionescu ca descărcătoare pentru contribuabili, și astfel prin esces de putere, mă condamnă la plata sumei de 10.700 lei către stat obligându-mă astfel a repara un prejudiciu ce mi s'a cauzat».

Având în vedere sentința supusă recursului din care reiese că recurentul Rioșeanu fiind percepțor al circumscripției Craiova, doi prepuși ai săi, ca agenți de percepere, au perceput bani de la contribuabili în sumă de 10.700 liberând chitanțe din alte registre de căt cele destinate pentru asemenea operațiuni, producând astfel prejudiciu statului cu suma sus zisă;

Considerând că, după legea din 10 Martie 1882, cei prepuși de percepțori pentru strângerea contribuțiunilor lucrează pe compul și responsabilitatea percepțorilor;

Considerând că după art. 1000 al. 3 c. c., comitenții în specie percepțori, sunt responsabili de prejudiciul cauzat de către prepușii lor în exercițiul funcțiunilor ce li s'au încredințat;

Că recurentul Rioșeanu fiind responsabil de faptele prepușilor săi, nu se poate plânge în contra hotărârii, care îl declară responsabil către stat pentru suma de 10.700 lei delapidată de agenții săi;

Considerând că, în ce privește punctul din motiv, că chitanțele fiind liberate dintr'un registru particular, nu descarcă pe contribuabili și deci statul nu poate fi prejudiciat, putând a îi urmări din nou pe contribuabili pentru aceleași sume; acesta de asemenea nu poate fi întemeiat căci prejudiciul există întru cât statul nu îl mai poate urmări pe contribuabili pentru acele sume fiind deja prescris acest drept.

Pentru aceste motive, Curtea respinge recursul.

Audiența de la 30 Maii 1895

Președenția d-lui N. MANDREA Președinte

Sofia Gabriel Ionescu cu Nicolae Crețu

Perimare.—Opozițiune.—Dacă perimarea unei opozițiuni perimă întreaga instanță sau numai opozițiunea.

Perimarea unei opozițiuni nu perimă întreaga instanță angajată ci numai opozițiunea.

Decisiunea No. 277/95. Casată sentința Trib. Tutova No. 278/93.

S'a citit raportul făcut în cauză de d-l consilier Cuculi.

S'a ascultat recurentul în dezvoltarea motivelor de casare în lipsa intimatului.

Curtea deliberând,

Asupra mijloacelor de casare:

«Violarea art. 257 și 258 pr. civ. întru cât cartea de judecată No. 98/85, câștigată de defunctul meu părinte, în absența intimatului N. Crețu, prin faptul perempțiunei opozițiunei, stingându-se numai actele de procedură urmate de la introducere și până la perimare, hotărârea dată în lipsă este și rămâne definitivă, căpătând caracterul lucrului judecat, ne mai fiind susceptibilă de nici o cale de reformare».

«Tribunalul Tutova, comite un esces de putere când argumentează că perimarea opozițiunei atrage stingerea întregii instanțe fără să țină compt că legiuitorul prin art. 257 și 258 pr. civ. se referă numai la judecată și actele de procedură, iar nici de cum la instanță».

Având în vedere sentința supusă recursului din care

resultă că: intimatul N. Crețu, făcând opozițiune dinaintea judecătorei de pace în contra unei cărți de judecată în lipsa sa, în procesul ce avea cu autorul recurenței și ne mai stăruind în nici un fel pentru judecarea ei, judele de pace în urma cererei recurenței a declarat perimată opozițiunea conform art. 257 din pr. civ.

Că intimatul făcând apel, tribunalul, prin sentința supusă recursului, respinge cererea de perimare ca fără interes, pe motivul că acea cerere de perimare a opozițiunii ar avea de efect a stinge întreaga instanță și prin urmare și hotărîrea opoziată care admitea acțiunea recurenței;

Considerând că, ast-fel fiind faptele, cestiunea dedusă în judecată acestei Curți prin recursul de față, este aceea de a se ști dacă prin perimarea unei opozițiuni se perimă întreaga instanță angajată sau numai opozițiunea;

Considerând că din momentul ce asupra opozițiunii făcută de intimat, nu s'a pronunțat nici o hotărîre, care să o declare cel puțin admisibilă, acea opozițiune nu poate să anihileze întreaga instanță, de oare ce prin facerea ei, nu a fost întru nimic influențată instanța, ast-fel că judele de pace, pronunțând perimarea opozițiunii, cartea de judecată dată în lipsa intimatului a rămas în vigoare, spre a-și produce efectele sale între părți;

Considerând că în asemenea împrejurări trib. anulând cartea de judecată, care admitea perimarea opozițiunii, violează textele de lege coprinse în mijlocul de casare și dar mijloacele de casare sunt întemeiate.

Pentru aceste motive, Curtea casează etc.

Audiența de la 29 Mai 1895

Președinția d-lui C. E. SCHINA, Prim Președinte

Gh. Hermeziu cu Maior Gr. Bănulescu

Minor.—Tutor.—Dacă tutorele singur poate intenta toate acțiunile ce competă minorului și poate răspunde la cele ce se intentă minorului.—Dacă pentru a intenta acțiune imobiliară tutorele are trebuință de autorizația consiliului de familie.—Dacă tutorele poate în numele minorului, să ceară punerea sub interdicție a unei persoane.

Tutorele reprezintă pe minor în toate actele civile, de unde rezultă că, afară de cazul în care legea dispune anume alt-fel, tutorele singur e în drept a intenta acțiunile ce competă minorului și a răspunde la acelea ce intentă minorului.

Numai acțiunile imobiliare tutorele nu le poate intenta singur, ci trebuie a fi autorizat de consiliul de familie.

Cererea de a se pune o persoană sub interdicție, ne fiind o acțiune imobiliară, se poate face de tutori singuri, în numele minorului, fără autorizațiunea consiliului de familie.

Decisiunea No. 273/95. Respins ca nefondat recursul făcut de Gh. Hermeziu prin procurator

Al. Enacovici în contra decisiunii Curței de apel Iași secția II No. 34/95 dată în proces cu Maior Gr. Bănulescu.

S'a citit raportul dresat în cauză de d-l consilier G. Liciu.

S'a ascultat: Al. Enacovici, avocat, procurator al d-lui Gh. Hermeziu în dezvoltarea motivelor de casare și d-l M. Sipsomo, avocat al părții intimată Maior Gr. Bănulescu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra părții a II-a a motivului I-ii:

«Curtea violează și art. 408 c. c., când admite că tutorele poate să introducă acțiunea în numele fiului său minor fără autorizațiunea prealabilă a consiliului de familie. Interesul material al minorului, care putea fi mobilul tutorelui, privind la întreaga avere inexpectativă, care coprinde și imobilele și acțiunea deschisă, putând pune în pericol această expectativă, dîsă acțiune intră în prevederile art. 408. Se poate afirma ca față cu cerințele art. 408, a fortiori autorizațiunea este indispensabilă, când acțiunea pune în chestiune nu interese materiale ci altele de o ordine cu mult superioare, interese de familie.

«Dar în cestiunea, care ne ocupă, necesitatea unui avis a consiliului de familie, autorizând acțiunea este imperios impusă de art. 436, tutorele nefiind rudă, numai intervenirea rudelor și anume aceea a consiliului de familie, ar putea avea de efect să atribue tutorelui calitatea de rudă cerută de art. 436 ca să introducă acțiunea.»

Considerând că art. 390 c. c. stabilește principiul că tutorele reprezintă pe minor în toate actele civile, de unde rezultă că, afară de cazul în care legea dispune anume alt-fel, tutorele singur e în drept a intenta acțiunile ce competă minorului și a răspunde la acelea ce se intentă minorului;

Că art. 478 e o excepțiune la principiul art. 390 și nu e aplicabil de cât acțiunilor, avînd de obiect un drept asupra vre-unui imobil;

Că acțiunea intentată de Maior Gr. Bănulescu, avînd de obiect punerea lui Hermeziu sub interdicție, nu e o acțiune imobiliară;

Că așa fiind cu drept cuvînt decisiunea atacată a declarat că tutorele nu avea trebuință de autorizațiunea consiliului de familie spre a intenta acea acțiune, făcînd o justă aplicațiune art. 390 și 408 c. c.

Pentru aceste motive, Curtea respinge ca nefondat recursul.

Audiența de la 29 Septembrie 1895

Președinția D-lui AL. GIANNI, Consilier

Olga C. Manolescu cu Ion F. Robescu, Eufr. Dr. Cristescu și alții

Partagiū.—Partagiū atributiv.—Cînd are loc partiagiul atributiv și care este scopul său.

Art. 741 și 743 c. c.

În materiă de împărțire a unei succesiuni, la formarea și compunerea părților, trebuie să se evite,

cât va fi posibil, divisiunea exploatațiunilor fondurilor imobiliare.

Ca o consecință a acestui principiu, autoritatea judecătorească este în drept, în cas când părțile cu curi moștenitorii vin la succesiune sunt neegale, să procedă la împărțire atribuind fie căruia din moștenitori, partea ce i se cuvine în total.

Decisiunea No. 395/95. Respins ca neîntemeiat recursul făcut de Olga C. Manolescu contra decisei Curței de apel Galați secția II No. 152/94; în proces cu Ion F. Robescu, Euf. Dr. Cristescu, Lucreția T. Oroveanu, Gr. Bălănescu tutorele adhoc al minorilor rămași pe urma defunctei Ecat. I. Robescu și Mihail I. Tâmpăanu.

S'a citit raportul dresat în cauză de d-l consilier I. Prodan.

S'a ascultat: d-l St. Cornea, avocatul recurentei în desvoltarea motivelor de casare și d-l C. G. Disescu și C. Ghiță Ioan, avocații intimatului Ion F. Robescu în combateri, în lipsa celorlalți intimai;

Curtea deliberând,

Asupra motivului de casare,

«Greșită aplicațiune a art. 743 c. c. și violarea art. 737, 738, 739, 740, 741, 742 și în special a art. 745 c. c., de oare-ce în speță s'a judecat în mod greșit; atât tribunalul cât și Curtea de apel din Galați a făcut partagiul pe cale de atribuițiune, fiind-că erezii nu vin la moștenire cu părți inegale și cu modul acesta a violat art. sus citate și în special art. 745 c. c., care prescrie aceleași reguli la împărțirea masei de moștenire în sub divisiunile dintre stirpele compărțitoare».

Având în vedere că art. 741 din c. c. pune ca regulă, în materie de împărțire a unei succesiuni, că la formarea și compunerea părților să se evite cât va sta prin putință divisiunea exploatațiunilor fondurilor imobiliare, că ultimul aliniat al art. 743, ca o consecință a acestui principiu, dă drept autorității judecătorești, în cas când părțile cu care moștenitorii vin la succesiune sunt inegale, să procedă la împărțire atribuind fie căruia din moștenitori, partea ce i se cuvine în total;

Considerând că în speță, Curtea de apel constată în fapt, prin decisiunea supusă recursului, că pentru avera rămasă pe urma decedatului T. Tâmpăanu autorul comunat al recurentelor cât și al intimatelor, fiind mai mulți moștenitori cu părți neegale, tragerea la sorți a loturilor, ar fi contrarie interesului unei bune desvoltări economice a moșiei ce se împarte, și că prin urmare găsește că este loc a se aplica art. 743 din c. c.;

Că procedând ast-fel, Curtea a făcut o bună aplicare a art. 743 din c. c., și deci motivul invocat este neîntemeiat;

Pentru aceste motive, Curtea, în unire cu d. Procuror de secție Ciru Oeconomu, respinge ca neîntemeiat recursul, etc.

Andiența de la 29 Septembrie 1895

Președenția d-lui A. L. G I A N N I, Consilier

Ministerul de finanțe cu I. Gutman, Giovanni Stagni și Traian Miteanu

Recusarea. — Când trebuie propusă recursarea unui judecător pentru a putea fi invocată ca motiv de casare.

Vânzare.—Preț.—Cestiune de fapt.—Contract.—Dacă interpretarea daunelor unui contract este o cestiune de fapt.

1) Recusarea unui judecător, pentru a putea fi invocată ca motiv de casare, trebuie ca acea recusare să fi fost propusă înaintea instanței ce a pronunțat hotărîrea definitivă.

2) Cestiunea de a se ști care a fost, într'un contract de vânzare, prețul unei vânzări, depinde de interpretarea dată clauselor unui contract, și această interpretare fiind o cestiune de fapt, este lăsată la suverană apreciere a instanțelor de fond scăpând censurei Curții de casație.

Decisiunea No. 394/95. Respins ca neîntemeiat recursul făcut de Ministerul Finanțe contra sentinței trib. Vâlcea No. 133/95 în proces cu I. Gutman, Giovanni Stagni și Traian Miteanu.

S'a citit raportul dresat în cauză de d-l consilier G. Liciu;

S'a ascultat: d-l Em. Pantazi, avocatul Ministerului de Finanțe în susținerea și desvoltarea motivelor de casare, și d-l Al. Crăsnaru, avocat din partea intimatilor I. Gutman și Giovanni Stagni și d-l C. G. Disescu din partea intimatului Traian Miteanu în combateri.

Curtea deliberând,

Asupra motivului I de casare:

I. «Violarea art. 276 și 278 pr. civ., după care președintele trib. Vâlcea ar fi trebuit să se recurze de la sine, de oare-ce se pronunțase deja asupra cestiunei puse în desbaterea trib., pentru că autentificase actul de vânzare, așa cum era timbrat, fără a considera deci ca preț al vânzării și suma de 174.550 lei»;

Având în vedere că din dispozițiile art. 285 din pr. civ. rezultă că recusarea unui judecător, pentru a putea fi invocată ca motiv de casare, trebuie ca acea recusare să fi fost propusă înaintea instanței ce a pronunțat hotărîrea definitivă;

Considerând că, o asemenea recusare n'a fost propusă și dar motivul este nefondat.

Asupra motivului II-lea,

II. «În contractul de vânzare dintre d-lor Stagni, T. Miteanu și I. Gutman, se stipula ca preț al vânzării pădurei, herestraelor și celorlalte obiecte suma de 900.000 lei; se mai vinde însă prin același contract și 56000 m. c., de lemne tăiate, pentru suma de 174550 lei pe care prin esces de putere și eroare gravă, trib. nu o consideră ca preț al vânzării ci drept cheltueli de transformare și transport al lemnului, fără a ține seama că asemenea cheltueli sunt elemente al valorii și fac parte din preț;

Cu chipul aceasta s'a denaturat și contractul de vânzare».

Considerând, că cestiunea de a se ști care a fost prețul unei vânzări, depinzând de interpretarea dată

clauselor unui contract și deci această interpretare, fiind o cestiune de fapt lăsată la suverana apreciere a instanțelor de fond, scapă de sub controlul acestei Curți, și prin urmare și acest motiv este nefondat.

Pentru aceste motive, Curtea, respinge ca neintemeiat recursul.

CURTEA DE APEL DIN BUCURESCI, SECȚIA I.

Președenția D-lui G. N. BAGDAT, Consilier.

Audiența de la 13 Septembrie 1895.

Rachela Abramovici și Regina Berger cu autorizația soților lor Moritz Abramovici și O. Berger cu Elisa Blumenfeld și minorii defunctei Senia Berger, reprezentați prin tutorele lor legal Irias Berger.

Inceput de dovadă scrisă. — Ce condițiuni se cere pentru ca un act să poată fi considerat ca un început de dovadă scrisă.

Minor. — Emancipațiune. — Ce acte poate face singur. Succesiune. — Renunțare la succesiune. — Femeia măritată minoară. — Dacă poate renunța la o succesiune fără autorizațiunea consiliului de familie. — Dacă renunțarea fără autorizațiune este nulă.

Contract. — Interpretarea lui. — Ce trebuie a se avea în vedere la interpretarea unui contract.

Succesiune. — Renunțare. — Dacă renunțarea la o succesiune poate fi condițională.

1) Pentru ca un act să poată forma un început de dovadă scrisă, trebuie ca acel act să emane de la însăși partea căruia se opune și să facă veri similitudinea pretins de partea care 'l învoacă.

2) Minorele emancipat, fără distincțiune de modul cum a fost emancipat, nu poate face nici un act, de cât de acelea privitoare la o simplă administrațiune, fără îndeplinirea formelor prescrise pentru minorii neemancipați.

3) Renunțarea la o succesiune fiind un act de dispozițiune, rezultă că femeia minoară și emancipată prin căsătoria, nu poate renunța la o succesiune, de cât cu autorizațiunea consiliului de familie.

Ast-fel este nulă renunțarea la o succesiune făcută de o femeie măritată, minoară, dacă este făcută fără autorizațiunea consiliului de familie.

4) În orice contract, fie unilateral, fie bilateral, trebuie pentru interpretarea lui, a se avea în vedere nu termenii în care este conceput, ci intențiunea părților.

5) În principiu renunțarea la o succesiune nu poate fi condițională.

Decisiunea No. 205/95. Admis apelul făcut contra sentinței tribunalului Ilfov secția I, No. 335 din 1894, de către Rachela Abramovici și Regina Berger în proces cu Elisa Blumenfeld și minorii defunctei Senia Berger, reprezentați prin tutorele lor legal Irias Berger.

S'a ascultat d. B. Brătianu, avocatul apelantelor Rachela Abramovici și Regina Berger în susținerea motivelor de apel și d. T. C. Aslan, avocatul intimărilor

Elisa Blumenfeld, soțul Blumenfeld și Irias Berger tutorele minorilor Senia Berger în combateri.

Curtea deliberând

Asupra cererii făcută de apelanți de a li se admite în acest proces proba testimonială, pentru ca să dovedească că după încetarea din viață a tatălui lor, o convențiune a urmat între toți moștenitorii, prin care a fost convenit ca cele trei surori anume: Aneta Brotman, Elisa Blumenfeld și Senia Berger să păstreze pe seama lor întreaga avere rămasă la încetarea din viață a tatălui lor și ca să poată împărți această avere între ei, cele l-alte trei surori să renunțe la moștenire, fără să mai aibă unele în contra celor l-alte veri o pretențiune;

Având în vedere că pentru a face admisibilă o atare probă, apelanții învoacă că au un început de dovadă scrisă, care rezultă din următoarele acte:

1) Procesul-verbal inventar, ce s'a încheiat îndată după moartea tatălui părților, din care ar rezulta o prealabilă înțelegere între moștenitori că să nu i să accepte moștenirea, iar alții să facă formele necesare pentru renunțare.

2) Declarațiunea autentică a doamnei Rebeca Ilie muma, prin care se susține că recunoaște dreptul de proprietate exclusivă doamnei Rachela Abramovici asupra locului cu casele, ce i-a fost date zestre și

3) Insuși acțiunea pornită la tribunal pentru împărțire din nou a moș'enirei, învederează existența convențiunei în cestiune;

Considerând că după dispozițiunile art. 1197 din c. c. pentru ca un act să poată forma un început de dovadă scrisă, trebuie ca acel act, să emane de la însuși partea căruia se opune și să facă veresimil faptul pretins de partea care 'l învoacă;

Având în vedere că actele ce se prezintă de apelanți pe lângă că nu emană toate de la intimăți, apoi ele, după aprecierea Curței, nu fac câtuși de puțin veresimilă existența convențiunei ce se pretinde de apelanți că ar fi intervenit între părți;

Că dar această probă urmează a fi respinsă.

Pentru aceste motive, Curtea, ascultând și pe d. n. procuror, respinge cererea apelanților de a dovedi cu martori că după încetarea din viață a tatălui lor a urmat o convențiune între toți moștenitorii, prin care au convenit ca cele trei surori și anume: Aneta Brotman, Elisa Blumenfeld și Senia Berger, să păstreze pe seama lor întreaga avere rămasă la încetarea din viață, iar cele l-alte surori să renunțe la moștenire.

Curtea deliberând,

Având în vedere apelul făcut de Rachela Abramovici și Regina Berger cu consimțământul soților lor, contra sentinței Nr. 335,94 a tribunalului Ilfov secția I;

Ascultând pe părți în conclusiunile lor orale și scrise și pe ministerul public în requisitiunile sale;

Având în vedere că din actele prezentate se constată că Elisa Blumenfeld și minorii defunctei Senia Bergher reprezentați prin tutorele lor legal Irias Berger, au intentat acțiune în reduciunea l-beralității făcută de defunctul lor tată Aizic Ilie cu titlu de «dotă», surorilor

lor, apelantele de față; că tribunalul constatând că, apelantele au renunțat la succesiunea tatălui lor și că dotele primite trec peste cotitatea disponibilă, a admis acțiunea în reducere, condamnând pe Rachela Abramovici să plătească la fie-care din reclamante câte 11,666 lei și Regina Berger câte 4,166 lei, toate aceste sume cu dobânda legală de la 1888.

Având în vedere că apelantele cer a se declara inadmisibilă această acțiune în reducere, pe motiv că, atât renunțarea la succesiunea făcută de Regina Berger, cât și cea făcută de Rachela Abramovici, sunt nule, pentru că, aceasta fiind minoră la acea epocă de și emancipată prin căsătorie, n'a avut autorizațiunea consiliului de familie, iar prima pentru că renunțarea densei a fost condițională, că ast-fel ele fiind, și primind a fi comoștenitoare cu defendorii, nu pot fi ținute de cât a raporta dotele ce au primit și a lua parte la partagiul succesiunii;

Considerând că art. 430 c. civ. pune ca principiu general, că minorele emancipat, fără a deosebi în ce mod a dobândit emancipațiunea, nu va putea face nici un act, de cât de acelea privitoare la o simplă administrațiune, fără îndeplinirea formelor prescrise pentru minorii neemancipați;

Considerând că renunțarea la o succesiune, e un act de dispozițiune, și că așa fiind, trebuie a se îndeplini formalitățile pe care legea le cere pentru minori, ori din combinarea art. 430 și 405, rezultă că femeia minoră emancipată prin căsătorie, nu poate renunța la o succesiune, de cât cu autorizațiunea consiliului de familie;

Considerând că în specie din copia actului de renunțare, legalisată de grefa tribunalului Ilfov secția I, se constată că apelanta Rachela Abramovici prin petițiunea înregistrată la Nr. 7770 din 25 Mai 1888, având numai autorizația soțului său, a renunțat la succesiunea tatălui său Aizic Ilie, iar din extractul de naștere Nr. 389 legalizat asemenea de grefa tribunalului de Ilfov secția I, se constată că apelanta Rachela este născută la 28 Aprilie 1869, că așa fiind în momentul renunțării era minoră, emancipată prin căsătorie;

Considerând că, legiuitorul prin art. 687 c. c., prevede că acceptațiunea unei succesiuni, cuvenită unui minor chiar emancipat, nu poate fi valabilă dacă nu este făcută conform legii și cum această dispozițiune, nu este de cât aplicațiunea unui principiu general, urmează că ea trebuie aplicată prin analogie și la renunțarea unei succesiuni.

Că ast-fel fiind, în specie Rachela Abramovici, renunțând la succesiunea tatălui său, fără autorizațiunea consiliului de familie, această renunțare este nulă, și cum această autorizațiune are de obiect unic, protecțiunea minorelui, urmează ca ori de câte ori, dânsul nu s'a bucurat de această protecțiune, poate cere nulitatea renunțării, și să accepte succesiunea cum și face;

Având în vedere că apelanta Regina Berger prin actul său de renunțare din 20 Mai 1888 declară că renunță la succesiunea tatălui său Aizic Ilie, fiind mulțumită pe dota ce i-a fost constituită la căsătoria sa;

Considerând că în orî-ce contract unilateral sau bilateral, trebuie pentru interpretarea lui, a se avea în vedere, nu termenii în care este conceput, ci intențiunea părților;

Considerând în specie că Regina Berger, renunțând la succesiunea tatălui său, pentru că este mulțumită pe dota sa, s'a manifestat intențiunea expresă de a reține donațiunea primită, fie în limitele disponibilului, fie ca parte succesorală; că această declarațiune, pentru a reține o parte din bunurile successorale, nu poate fi considerată ca o renunțare pură și simplă, ci condițională;

Considerând că în principiu renunțarea la o succesiune, nu poate fi condițională; că în specie reținerea dotei constituite, neputând avea loc, de oare-ce defendorii putând să dovedească, că ea a trecut peste cotitatea disponibilă, urmează că renunțarea Reginei Berger, făcută sub această condițiune, nu poate avea loc și așa fiind, ea declarând că, primește a fi succesoarea tatălui său, acțiunea în reducere, nu mai poate fi admisibilă, ci o acțiune în partagiu cu raportul dotei constituite;

Pentru aceste motive, redactate de d-nul consilier M. Iulian, ascultând și conlusiunile d-lui procuror general delegat I. Duca. Curtea, admite apelul... etc...

(ss). G. N. Bagdat, M. Iulian, D. Giuvara.

Audiența de la 9 Septembrie 1895

Președinția D-lui G. N. BAGDAT, Consilier

Amalia C. Demetriade cu consimțământul soțului său Căpitan C. Demetriade

Femea măritată.—Dotă.—Ipotecă legală.—Dacă femea măritată are o ipotecă legală asupra bunurilor bărbatului pentru asigurarea dotei sale alienabile. — Dacă poate renunța la inscripțiunea acestei ipoteci în favoarea bărbatului.—Dacă poate renunța în favoarea unui terțiu.

Femea măritată are o ipotecă legală asupra bunurilor bărbatului, pentru asigurarea dotei sale alienabile, și pentru a nu face această siguranță ilusoriă, femeia nu poate renunța în favoarea soțului său la inscripțiunea destinată a-i garanta drepturile sale, putând însă renunța în favoarea unui terțiu.

Decisiunea No. 197/95. Admis apelul făcut de D-na Amalia C. Demetriade în contra încheierii Tribunalului Ilfov secția II No. 4390 din 1895.

S'a ascultat d-l I. Saita, avocatul apelantei Amalia C. Demetriade în susținerea și dezvoltarea motivelor de apel.

Curtea deliberând,

Asupra apelului făcut de d-na Amalia C. Demetriade, contra încheierii tribunalului Ilfov secția II cu No. 4390 din 1895, prin care i s'a respins cererea de a fi autorizată să cedeze în favoarea creditului fonciar urban din București, rangul creanței privilegiate, ce are asupra caselor soțului său Căpitan C. Demetriade situate în București șoseaua Jianu pentru suma de lei 18000;

Având în vedere că după cum se constată din lucră-

rile dosarului tribunalului cu No. 457/88 Căpitan C. Demetriade, având cumărate de la d-na Maria Cerechez, casele sus citate cu banii dotali, ai soției sale în sumă de lei 52000, d-na Demetriade, pentru asigurarea acestui fond dotal, s'a păstrat asupra imobilului privilegiul prevăzut de art. 1737 al. II c. c. ;

Că din această sumă soția a fost autorizată de tribunal prin încheierea cu No. 7641 din 1894, ca având consimțământul soțului său, să cedeze suma de lei 18000 pentru cauze prevăzute de art. 1253 c. c., și spre a putea să își procure această sumă în mod mai avantajos, de cât de la or care alt particular, d-sa voește acum să fie autorizată a ceda în favoarea creditului fonciar urban din București rangul creanței sale privilegiate, ce l'are asupra sus ziselor case, până la concurența sumei de 18000 lei, cerere care s'a respins de tribunal, prin încheierea apelată pe motiv că după art. 1670 c. civ. femeia nu poate renunța în favoarea soțului său la inscripțiunile luate pentru asigurarea averii sale dotale ;

Considerând că legiuitorul prin art. 1754 c. c., a stabilit în favoarea femeii o ipotecă legală asupra bunurilor bărbatului, pentru asigurarea dotei sale, alienabile, pentru a nu face această siguranță ilusorie a oprit-o de a renunța în favoarea bărbatului la inscripțiunea destinată a-i garanta aceste drepturi ;

Considerând însă că, din dispozițiunile art. 1760 c. c. rezultă că femeia poate renunța în favoarea unui terț, la inscripțiunea luată în virtutea art. 1754 și 1759 c. c., că chiar dacă s'ar admite că, femeia care a luat odată inscripțiunea asupra averii bărbatului pentru asigurarea dotei sale alienabile, n'ar mai avea facultatea să renunțe, nu se poate totuși pune în doială că, fie ipotecă legală, fie inscripțiunea ei, nu poate face obiectul unei renunțări în casurile prevăzute de art. 1253 c. c., când legea deroagă la principiul inalienabilității chiar al fondului dotal ;

Considerând că renunțarea de rang în speță a d-nei Demetriade, făcându-se în favoarea creditului fonciar urban din București și în scopul de a își putea procura suma de bani pentru care a fost autorizată să o cesioneze prin încheierea cu No. 76441 pentru procurarea de alimente familiei conform art. 1253 din c. civ., tribunalul a dat o rea interpretare art. 1760 din c. civ., respingând această cerere și dar apelul; cată a fi admis.

Pentru aceste motive, Curtea admite apelul etc.

(ss) G. N. Bagdat, M. Iulian, Al. Costescu.

INFORMAȚIUNI

Astăzi se face inaugurarea noului Palat de justiție, de aci.

Programul oficial este următorul :

La orele 11 dimineața, Majestățile Lor Regele și Regina, însoțiți de Altețele Lor Principele și Principesa Moștenitori, vor sosi la Palatul de justiție.

Serviciul divin va fi oficiat de Inalt Prea Sântitul

Mitropolit Primat, încongiurat de clerul prea Santei Mitropolii.

Dupe săvârșirea serviciului divin și dupe rostirea discursurilor d-lui Ministru de justiție, al d-lui primpreședinte al Curței de casație și al d-lui decan al advocaților din Bucuresci, Majestățile Lor și Altețele Lor vor semna documentul comemorativ și vor pune ultima piatră a edificiului.

Majestățile Lor și Altețele Lor vor visita în urmă Palatul.

D-nii magistrați vor ocupa tribuna din stânga Tronului, d-nii advocați vor ocupa tribuna din dreapta ; cei-alți d-ni invitați vor ocupa tot restul sălei în fața Tronului.

D-nii magistrați ai Curței de casație, ai Curței de apel din Bucuresci și ai tribunalului Ilfov vor purta roba de ceremonie cu decorațiunile în mărime regulamentară.

„Palatul Justiției“ este titlul unui jurnal jubiliar ilustrat, editat în Bucuresci de d-nii tipografi Codreanu și Săvoiu și apărut azi cu ocazia inaugurării noului palat de justiție.

Recomandăm atențiunei tuturilor acest număr, căci el pe lângă un articol foarte frumos asupra justiției, mai conține și ilustrațiuni foarte bine reușite : Fațada Palatului de justiție și portretele cu biografiile D-lor Eugenie Stătescu, ministru al justiției, C. E. Schina, primul președinte al Inaltei Curți de casație, G. Filitti, procuror general al Inaltei Curți de casație și D. Gianni, avocat, decan al baroului bucureștean, fost ministru de justiție.

Domnul Constantin N. Busdugan, distinsul președinte al Trib. Bacău, publicând în broșură, importantul său studiu de drept internațional privat „Despre formele exterioare a le Căsătoriei“ materie din care cea mai mare parte a fost deja gustată și foarte apreciată de cititorii ziarului „Dreptul“ fiind publicată în numerele sale din urmă: ne facem plăcerea a anunța aceasta, rezervându-ne d'a reveni într'unul din viitoarele numere asupra acestei importante lucrări juridice.

BIBLIOGRAFIE

A apărut :

TRATATUL DE DREPT COMERCIAL

PARTEA III-a VOL. I

DE

C. N. TONEANU

Avocat, Galați

Se află de vândare pe preț de 2 lei la autor în Galați la librăria «Socec» în Bucuresci, «Șaraga» în Iași și la administrația «Curierului Judiciar». Asemenea partea I și II-a pe preț de 10 lei ambele.